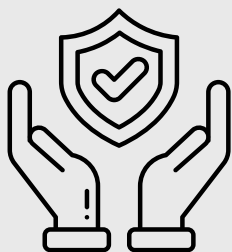

Tvoje pravice na družbenih omrežjih

Pravice

Pravice ti pomagajo, da si **varen**.

To pomeni, da ti nihče ne sme škodovati.

Pravice ti tudi nekaj **omogočajo**.

To pomeni, da lahko nekaj počneš.

Tvoje pravice so na primer:

- Da lahko poveš svoje mnenje.
- Da so tvoji podatki varni.
- Da se drugi do tebe ne obnašajo grdo.

Tudi na **družbenih omrežjih** imaš pravice.

Družbena omrežja so spletne strani ali aplikacije.

Tam lahko govoriš z ljudmi in deliš slike ali videe.

Primeri družbenih omrežij sta Snapchat in TikTok.

Drugi primeri so YouTube, Instagram in Facebook.

Akt o digitalnih storitvah

Evropska unija je sprejela **pravila**.
Ta pravila se imenujejo **Akt o digitalnih storitvah**.

Pravila veljajo za velika **družbena omrežja**.
Ta pravila te varujejo, ko uporabljaš družbena omrežja.

Družbena omrežja morajo napisati **pogoje uporabe**.
Pogoji uporabe so pravila za uporabo družbenega omrežja.
Pogoji uporabe morajo biti napisani preprosto.

Tudi ti moraš razumeti pogoje uporabe.
Ko klikneš »Strinjam se s pogoji uporabe«,
moraš vedeti, s čim se strinjaš.

Zdravje

Družbena omrežja ti ne smejo kazati **škodljivih vsebin**.

Na primer:

- nasilnih vsebin,
- vsebin, ki te lahko prestrašijo,
- vsebin, ki niso primerne za tvojo starost.

Take vsebine ti lahko **škodujejo**.

Lahko vplivajo na tvoje telo in tvoje počutje.

Lahko vplivajo na to, v kaj verjameš in kaj ti je pomembno.

Družbena omrežja ti takih vsebin ne smejo kazati.

Zasebnost

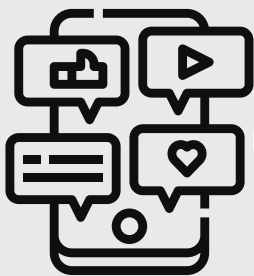
Imaš pravico do **zasebnosti**.

To pomeni, da ne smejo zbrati preveč podatkov o tebi.

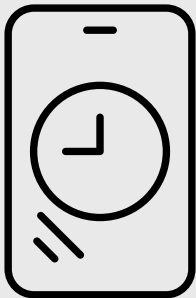
Tvojih podatkov ne smejo **deliti z drugimi**.

Tvoje podatke morajo dobro varovati.

To velja tudi za družbena omrežja.

Čas uporabe

Družbena omrežja in igre želijo, da jih uporabljaš **čim dlje**.
Uporablajo trike, da te zadržijo.
Ti triki lahko povzročijo, da težko nehaš uporabljati telefon.

Pravila to prepovedujejo.
Pravila ščitijo otroke in mlade, kot si ti.

Če si predolgo na telefonu ali računalniku, ti to lahko **škodi**:

- Lahko škodi tvojemu zdravju.
- Lahko postaneš žalosten.
- Lahko imaš težave s spanjem.
- Lahko se slabše razumeš z drugimi.
- Lahko te boli glava ali hrbet.
- Lahko se tvoje telo počuti utrujeno.

Neprimerne vsebine

Na družbenih omrežjih včasih vidiš vsebino, ki ni v redu.
Na primer vsebino, ki žali ljudi.
Temu pravimo tudi **neprimerna vsebina**.

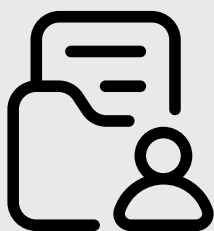

Če vidiš neprimerno vsebino, jo lahko **prijaviš**.
To pomeni, da se lahko pritožiš.

Postopek prijave mora biti preprost.
Tudi ti ga moraš razumeti in znati uporabiti.

Družbena omrežja morajo tvojo prijavo pogledati.
Na tvojo prijavo ti morajo tudi odgovoriti.

Oglas

Družbena omrežja o tebi zbirajo veliko **podatkov**.
Na primer, kaj gledaš, kaj klikneš, kaj ti je všeč.
Tudi koliko si star in kje živiš.

Te podatke uporabijo za prikazovanje **oglasov**.
Oglas je slika, video ali besedilo, ki ti nekaj pokaže.
Oglasi so narejeni tako, da ti bodo čim bolj zanimivi.
Zato da bi nekaj kupil.
Družbena omrežja s tem služijo denar.

Pravila zdaj to prepovedujejo.
Družbena omrežja ne smejo več delati oglasov za mlade.

Temni vzorci

Družbena omrežja te ne smejo zavajati.

To pomeni, da ti ne smejo prikriti pomembnih informacij.

Ne smejo te siliti v nekaj, česar ne želiš.

Temu rečemo **temni vzorci**.

Temni vzorci so **nevarni**.

Lahko te zavedejo.

Lahko izgubiš denar.

Zdaj so temni vzorci prepovedani.

Starost

Če si **mlajši od 18 let**, si bolj občutljiv.
Nekatere stvari na internetu te lahko vznemirijo.
Če si starejši, te iste stvari morda ne motijo več.

Zato morajo družbena omrežja vedeti, ali si mladoleten.
To pomeni, da še nisi star 18 let.
Tako ti lahko pokažejo samo vsebine, ki so primerne zate.

Družbena omrežja ne smejo zbrati preveč podatkov o tebi.
Tvoja zasebnost mora ostati varna.
To pomeni, da drugi ne smejo vedeti preveč o tebi.
Na primer, ne smejo vedeti, kje živiš ali koliko denarja imaš.

Upoštevanje novih pravil

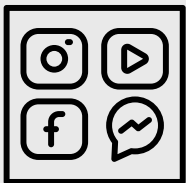
Evropska unija je sprejela **pravila**.
Pravila veljajo za velika **družbena omrežja**.

Če družbena omrežja ne upoštevajo pravil, lahko dobijo **kazen**.
Kazni so lahko zelo visoke.
Kazen je lahko 6 % vsega denarja, ki ga zaslužijo v enem letu.

Primer:

Meta je podjetje, ki ima Facebook, Instagram in WhatsApp.
Meta je leta 2024 zaslužila približno 143 milijard evrov.

YouTube je del podjetja Google.
YouTube je leta 2024 zaslužil približno 31 milijard evrov.

TikTok je zaslužil 20 milijard evrov.

To pomeni, da so lahko kazni res zelo visoke.

Sofinancira
Evropska unija

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DIGITALNO PREOBRAZBO

FDV

UNIVERZA
V LJUBLJANI | Fakulteta
za družbene vede

arnes

 misss

*Zveza Prijateljev
Mladine Slovenije®*

INHOPE

 ins@fe

Ta zloženka je nastala s pomočjo denarja Evropske unije.
V njej so zapisana razmišljanja in ideje avtorjev.
Avtorji so ljudje, ki so zloženko napisali.
Evropska unija morda ne misli enako kot avtorji.
Evropska unija in agencija HaDEA nista odgovorni za vsebino.
To pomeni, da ne odločata, kaj je napisano v zloženki.